

Llàtzer Moix

Una bretxa davant la corrupció

Ja fa molts anys que som sota la pluja fina –i dissolvent– de la corrupció. Però això dels últims dies és un autèntic temporal. En particular, el cas protagonitzat per Ignacio González, que, en caure, ha arrossegat Esperanza Aguirre, la seva mentora política, líderessa eterna i aspirant al tron de Rajoy. És tanta i tan recurrent la presència de la corrupció a Espanya que podem acabar percebre-la com una abstracció, com un concepte que comença i acaba en si mateix. Tot i això, aquella paraula al·ludeix a una cosa molt concreta: el robatori de diner públic que tributen els ciutadans i acaba en poder de qui diu que els representa.

La responsabilitat de la corrupció és dels corruptes. Però també la fomentem, per passiva, els que hauríem d'exigir als polítics de manera més activa que la combatin. Se sol dir, com si fos un atenuant, que gairebé tots som corruptes, perquè un dia vam acceptar una factura sense IVA. Però no és el mateix que un ciutadà que paga els seus impostos cometi una relliscada que un altre que diu que està en política per servir tothom fiqui la mà a la caixa comuna de manera descarada i sistemàtica.

Se sol dir també que la corrupció és pròpia de la naturalesa humana. Que és inevitable perquè, com sentenciava Jefferson, és substancial a la consolidació del poder. Que, sent lamentable, està molt estesa: segons va apuntar un Kissinger mig de broma, “els polítics corruptes donen molt mala imatge al 10% restant”. I que continua avançant per més traves legals que vulguin frenar-la, cosa que ja va observar al seu dia Tàcit: “Com més corrupte és l'Estat, més lleis té”. Ara bé, cap d'aquestes constatacions no hauria d'afavorir l'abandonament de la lluita contra la corrupció, que requereix l'imprescindible suport dels partits.

Fins ara els efectes d'aquesta lluita no han estat irrellevants, però sí limitats. Potser perquè també ha estat limitada la convicció amb que

s'afronta: s'han promulgat noves lleis, s'han obert oficines fiscalitzadores, s'ha pactat des del poder amb altres forces polítiques... Però amb els fruits collits no n'hi ha hagut prou per erradicar la corrupció. La tasca de la justícia, en canvi, és més fructífera, i és per això que casos com Gürtel, Púnica, Palma Arena o Lezo, per citar-ne alguns que afecten el PP, han portat alguns dels seus responsables a la presó.

Cal frenar la corrupció, que ja ha minat la credibilitat dels partits, abans que corroeixi la democràcia

Malgrat que des del poder de vegades s'obstaculitzen investigacions, instrumentalitzant o malejant els fiscals. I, amb més freqüència, es nega tota responsabilitat pròpia, fins que l'evidència s'imposa.

La posició del president del Govern, Mariano Rajoy, és en aquest sentit delicada. La majoria dels correligionaris que van començar quan ell ho va fer ja han sortit de l'escena política. Alguns (Bárceñas, Matas, Camps, Fabra, Rato, Granados...), camí del jutjat i/o de la presó. Rajoy, que ha estat el seu coetani en les tasques de partit o governamentals, ha convertit el silenci en un mètode de defensa. I així continua, al cim

del poder popular, mut o gairebé mut. Pel que sembla, creu possible mantenir la posició sense admetre les responsabilitats polítiques que li corresponen, en espera que el temporal afluixi. Veurem si té raó o, aquesta vegada, s'equivoca.

La bona notícia és –o podria ser– que en el propi PP han sorgit figures que enarbo-ren la bandera de la lluita contra la corrupció i que, per tant, ha començat a obrir-se una bretxa. L'actuació de la presidenta madrilenya, Cristina Cifuentes, les denúncies de la qual han propiciat la caiguda de González i Aguirre, ho prova. També les d'una ala jove popular que reivindica la possibilitat d'un partit tradicional net, ja sigui conservador o socialdemòcrata; que es resisteix a acceptar la netedat com un autoproclamat privilegi del neoleninisme; que sap que no hi ha futur si des del cim del partit, davant un nou cas de corrupció, es xiula, es mira cap a una altra banda i, quan els indicis són aclaparadors, s'anuncia un propòsit d'esmena que després s'incompleix.

Per què s'ha revelat falsa aquella voluntat d'esmena? Deu ser perquè la corrupció, a més de murrís com González, també ha beneficiat, via finançament irregular, els partits? Aquesta és una creu econòmica de la qual costa molt de desprendre's. Però cal fer-ho. Perquè la corrupció no només corroeix voluntats, carreres i contractes socials. També mina la credibilitat de formacions que emparen subjectes com ara el finalment caigut González.

En conseqüència, el problema de la corrupció va més enllà d'unes sigles o altres. Atesa la seva recurrència en els partits, acaba associant-se a la democràcia i tancant la percepció que la societat en té. El que comença com un robatori de cabals públics pot acabar, doncs, amb la destrucció del nostre sistema de convivència. I aquí sí que ja topàriem amb un perill més greu perquè, malgrat tots els seus defectes, no hi ha pas un sistema que sigui millor.●

LUCA PIERGIOVANNI / EFE

Llúcia Ramis

La llista dels més venuts

Després de Sant Jordi, l'interès se centra més en les xifres que en les lletres. És el llenguatge que entenen els que no estan habituats a llegir. Sense matisos ni context: només una llista que recull els deu llibres més venuts en un dia. Quaranta, si es fa la divisió entre les categories de castellà, català, ficció i no-ficció. Alguns autors es prenen el rànquing com el resultat d'audiències de l'EGM, creuen que valen allò que venen. Però en l'era de l'autopromoció, l'únic que demostren les llistes és que ven més aquell que se sap vendre.

Agradar a una majoria determinada no implica que siguis millor. Avui dia, el món es regeix per una competitivitat que no valora tant la qualitat ni la feina ben feta (és a dir, el contingut de l'obra), com la quantitat de likes, simpaties i seguidors que té l'autor (és a dir, les formes de qui l'executa). Ho veiem en la política, a la tele, al cinema, al periodisme; en qualsevol espai que impliqui una exposició pública. El fons és secundari. El que importa és que sigui fàcil, que entri a cop d'ull sense que ningú no hagi de qüestionar-s'ho. Si ho fas bé, presidiràs els Estats Units.

El món es regeix per una competitivitat que no valora tant la qualitat com la quantitat de 'likes'

Aquests paràmetres són absurds quan es parla de literatura. Tant com ho seria publicar setmanalment la llista dels cirurgians que han fet més operacions, o els pilots que han volat més hores. I ens decidísim arran d'aquestes dades, requerísim els seus serveis perquè tothom ho fa.

No existeix una concentració més gran d'autors que la del dia de Sant Jordi a Barcelona. Passen per caixa uns 45.000 títols diferents, més d'un milió i mig de llibres. I com recorda el Gremi de Llibreters, els deu més venuts el 2016 varen suposar el 4,33% del total. Caldria preguntar-se si aquest 4,33% és notícia. Reflecteix una tendència social o només un interès mediàtic? Perquè, sí, la culpa és dels mitjans, que no gosen extirpar els rànquings de les seves seccions de cultura. Amb la qual cosa, la realitat es tergiversa. Una cosa és fer inventari, i una altra, convertir aquest inventari en publicitat.

Què passaria si no existissin aquestes llistes? Idò res. Molts llibres no hi han sortit mai, com els d'alguns youtubers o poetes tuitaires dels quals no n'hem sentit a parlar mai, i que arassen per sobre de noms propis com Llúcia Etxebarria o Javier Cercas. Gràcies a internet, no necessiten el suport dels canals tradicionals. I són millors els seus llibres? No. Ni tan sols cal que siguin bons. Però generen guanys.

En cercar el benefici immediat, l'editorial representa un negoci com qualsevol sistema de producció capitalista. Res a dir. Però la cultura és una altra cosa. La cultura roman per explicar un moment de la història. No és el mateix la fama que el reconeixement. La fama es troba a les llistes. El reconeixement, en cadascun dels llibres que tenen com a mínim un lector, s'hagin venut per Sant Jordi o no.●

Núria Valls

La joventut i els seus reptes

La joventut és la força motor cridada a empènyer el creixement, la inclusió social, política i econòmica al món. Mai abans Iberoamèrica havia tingut tantes persones en edats entre els 15 i els 29 anys. Actualment són més de 150 milions, la qual cosa representa una quarta part de la població i constitueixen una força política i productiva vital per al desenvolupament.

No obstant això, els alts nivells d'atur i la precarietat laboral a Iberoamèrica estan impeding que compleixin aquest paper vital per a la societat. Una cinquena part dels joves que viuen a l'Amèrica Llatina treballa en feines informals, la qual cosa fa que les taxes d'atur siguin

molt més altes per a ells que per als adults.

A Espanya, el 43% de la població activa juvenil està a l'atur o són treballadors que viuen en la pobresa. Abocats a viure en el precariat, amb sous mínims, manca de contractes legals i de perspectiva de futur, molts s'enfronten a situacions vitals molt dures i manifesten el seu sentiment de solitud.

Tenint en compte aquestes dades i amb els objectius de posar en relleu els reptes que té la joventut d'Iberoamèrica avui i de millorar les seves condicions de vida, se celebra, del 2 al 7 de maig, a Barcelona i Madrid, el VIII Foro Iberoamericano Haciendo política juntos: las juventudes hoy y sus retos de futuro, un acte organitzat per Fundesplai i Fundación Esplai –com a entitat sòcia de la Liga

Iberoamericana de Organizaciones de la Sociedad Civil contra la Exclusión y la Pobreza– i la Secretaria General Iberoamericana. Al fòrum hi assistiran més de 500 persones, entre joves i representants de 18 països iberoamericans. Hi participaran personalitats expertes de l'àmbit de les organitzacions de la societat civil, la política, els sindicats, la universitat i l'empresa. Juntes compartirem un espai de diàleg per a la incidència en les polítiques públiques de la regió iberoamericana entorn els programes, projectes, experiències i polítiques d'èxit en relació amb les joventuts i l'educació, la participació i el treball.

No es pot construir un futur millor sense la participació dels joves: la principal fortalesa de les nostres societats, però també el seu desafiament més gran.●